

Europeiska digitala innovationshubbar - Information om den svenska urvalsprocessen

Inledning

Detta är en vägledning för de aktörer som avser att anmäla intresse att kandidera till att bli en europeisk digital innovationshubb, enligt Vinnovas erbjudande "Intresseanmälan att kandidera till en Europeisk Digital Innovationshubb" som nås via Vinnovas [webbplats](#). Observera att informationen nedan om kommande både nationell utlysning och EU-utlysning är preliminär. Slutgiltig information kommer presenteras i kommande utlysningstexter.

Bakgrund

Programmet för ett digitalt Europa är en del i EU-kommissionens kommande långtidsbudget och syftar till att stödja den digitala omvandlingen av ekonomi och samhälle i Europa. Ambitionen är att stimulera en bred användning av digital teknologi och öka möjligheten för europeiska medborgare och företag att dra nytta av den potential som finns. Enligt förslaget från EU-kommissionen kommer det inom ramen för programmet för ett digitalt Europa att etableras ett nätverk av europeiska digitala innovationshubbar (EDIH) från 2021 och framåt. Tanken är att dessa hubbar ska ha en central roll vid implementeringen av programmet och fungera som tillgängliggörare av de senaste digitala teknikerna, inklusive artificiell intelligens (AI), cybersäkerhet och högpresterande datorsystem (HPC). Syftet med satsningen på EDIH är att stimulera en digital transformation inom alla branscher och inom offentlig sektor i EU. Huvudfokus ligger på ökad digitalisering i företag, framförallt de små och medelstora, samt på de delar av offentlig sektor som har behov av ökad digitalisering.

Vad är en europeisk digital innovationshubb?

I förslaget från EU-kommissionen kan utläsas en viss flexibilitet när det gäller hur en EDIH organiseras, sätts samman och styrs. En EDIH kan, enligt EU-kommissionens beskrivning, vara både komplex och mångfacetterad och bestå av flera organisationer som samarbetar, men också mer begränsad vad gäller antalet involverade aktörer och vara smalt specialiserad.

Enligt förslaget från EU-kommissionen förväntas en EDIH erbjuda tjänster inom följande fyra områden:

- Miljöer för test och validering
- Utbildning och kompetensuppbyggnad
- Stöd för att hitta finansiering
- Nätverk och ekosystem för innovation

Vidare så förväntas en EDIH ha god potential att leverera följande:

- Kompetens att driva en hubb, dvs att kunna koordinera den grupp av organisationer som med olika och kompletterande expertis erbjuder hela tjänsteutbudet på ett icke vinstdrivande sätt. Detta medför att kunna mobilisera och samordna viktiga aktörer, driva utvecklingen av kunskaps- och kompetensöverföring och stimulera innovation inom det valda specialiseringsområdet.
- Mobilisera och utveckla kompetens inom digitalisering av valt specialiseringsområde med inriktning mot AI, cybersäkerhet och HPC.
- Säkerställa att SMF och/eller offentlig sektor i regionen är en prioriterad målgrupp för hubbens insatser och aktiviteter.
- Erbjud test och validering, finansieringsstöd, utbildning och kompetensuppbyggnad inom valt specialiseringsområde.
- Säkerställa nätverkande med övriga EDIH och uppbyggnad av ekosystem som stimulerar och verkställer innovation.
- Bedriva uppsökande verksamhet regionalt och ha en stark regional förankring, samtidigt som ett nationellt och ett europeiskt perspektiv upprätthålls.
- Stimulera nätverkande i innovationssystemet och stärka förutsättningarna för att bilda partnerskap.
- Förmedla kontakt med nationella och internationella initiativ och program samt samarbeta med andra hubbar, centrum och andra nationella insatser.

Slutsatser från Vinnovas förstudie

Vinnova genomförde under 2019 ett regeringsuppdrag med syfte att ta fram en förstudie inför etablerandet av europeiska digitala innovationshubbar. Denna [förstudie](#) finns publicerad på Vinnovas webbplats.

Där konstaterades att för att etablerandet av EDIH i Sverige ska vara så effektivt och ändamålsenligt som möjligt finns en del aspekter som bör beaktas:

- Det är viktigt att de svenska europeiska digitala innovationshubbarna (EDIH) bygger vidare på befintliga satsningar och initiativ, och inte ses som något nytt som är frikopplat från det som redan pågår. Det är viktigt att i så stor utsträckning som möjligt bygga vidare på initiativ som redan har finansiering och därmed få bättre utväxling på dessa investeringar.
- Satsningen på europeiska digitala innovationshubbar bör ses som en möjlighet till en kraftsamling där regionala, nationella och europeiska ekosystem knyts samman.

- EU-kommissionen är öppen för att en EDIH kan bestå av aktörer från flera olika regioner, något som bör vara intressant för ett land som Sverige. Det skapar möjligheter att bilda nätverk av aktörer och kluster från olika regioner inom ett visst tematiskt område eller en sektor.
- Ett nätverk av regionala hubbar och aktörer skapar möjligheter att anpassa verksamheten i respektive region efter de behov och den kompetens och kapacitet som finns i aktuell region. Samverkan inom ramen för EDIH ger dock de regionala aktörerna tillgång till nationell och europeisk expertis.
- Kraven på en EDIH är höga och i förslaget från EU-kommissionen är det många tjänster som en sådan hubb förväntas erbjuda. En EDIH bör därför bygga på samverkan mellan olika typer av organisationer som kan bidra med olika tjänster och kompetenser för att kunna uppfylla de krav som ställs.
- Att kunna fånga upp och hantera behoven hos målgrupperna bör vara centralt för svenska EDIH och bör påverka allt från styrning till vilka aktörer som ska knytas till verksamheten.

Finansiering

EU-kommissionen föreslår att mellan 0,5 och 1 miljoner euro investeras per EDIH och år genom programmet för ett digitalt Europa. Programmet har en total budget för EDIH i Sverige över en period på 7 år som är 26,8 miljoner euro. Tanken är att varje medlemsland dessutom ska medfinansiera med minst motsvarande summa per EDIH, inklusive regional finansiering såsom medel från europeiska regionala utvecklingsfonden. I dagsläget finns ingen nationell finansiering öronmärkt för EDIH att erbjuda, utan redan befintliga program och insatser kommer att kunna användas som medfinansiering, såsom Vinnväxt, strategiska innovationsprogram eller motsvarande. Även annan offentlig eller privat finansiering av en EDIH kan användas som nationell medfinansiering.

Nationell urvalsprocess

Medlemsstaterna ska skicka in en lista till EU-kommissionen med EDIH-kandidater, detta ska preliminärt ske i september/oktober 2020. Listan ska innehålla de kandidater som respektive medlemsstat bedömer uppfylla de krav som ställs, samt har en trovärdig plan för finansiering.

I ovan nämnda förstudie konstaterades att en utlysning, eller motsvarande transparenta process, bör genomföras för att ta fram en lista med svenska EDIH kandidater. Detta för att uppfylla de krav som kommissionen ställer på medlemsstaterna i förordningsförslaget. En sådan process ska även vara utformad för att få fram starka kandidater genom att stimulera nationell dialog samt skapa förutsättningar för nationell samverkan mellan regionala miljöer och aktörer inom olika tematiska områden. Inga specifika tematiska områden kommer dock att pekas ut eller efterfrågas i processen.

Denna nationella urvalsprocess kommer att ske i två steg.

1. De aktörer som är intresserade av att vara med på listan över svenska EDIH-kandidater erbjuds att skicka in en intresseanmälan. Mall för intresseanmälan och mer information finns på intresseanmälanens [webbsida](#). Ansökan skickas in enligt ett förenklat förfarande (s.k. skiss) via Vinnovas ansökningsportal och ska vara inne senast den 27 april kl.14.00. Intresseanmälan kommer inte bedömas.

Alla aktörer som skickar in en intresseanmälan kommer att bjudas in till en informations- och dialogträff den 12 maj. Formerna för detta är dock helt beroende av hur situationen med covid-19 utvecklar sig. Där kommer kriterier för den fortsatta processen att presenteras och aktörer som verkar inom samma tematiska område får möjlighet att träffas och diskutera eventuellt samarbete och ökad kraftsamling. De som redan innan vill orientera sig om vilka andra relevanta miljöer som finns i Sverige, rekommenderas att läsa den sammanställning som ingår i Vinnovas tidigare nämnda publicerade [förstudie](#).

2. Andra steget är en nationell utlysning där alla aktörer erbjuds att bygga vidare på inskickade intresseanmälningar och ansöka om att föreslås som en svensk EDIH-kandidat. Observera att det är möjligt att ha aktörer anslutna till den hubb man kandiderar med som inte nödvändigtvis har skickat in egna intresseanmälningar i första steget. Ansökan i detta andra steg ska vara mer omfattande än intresseanmälan och baseras på de krav som EU-kommissionen kommer att ställa i kommande EDIH-utlysning och eventuella nationella prioriteringar. Krav och bedömningskriterier för den nationella utlysningen kommer specificeras i den utlysningstext som publiceras när utlysningen öppnar, troligen slutet av maj. Ansökningar ska sedan preliminärt vara inskickad senast 15 september via Vinnovas ansökningsportal.

Därefter kommer ansökningarna att utvärderas av Vinnovas förordnade bedömare och de kandidater som bedöms uppfylla de krav som har definierats kommer att ingå i den lista som Sverige skickar in till EU-kommissionen. Listan kommer inte att vara rangordnad och det finns inga begränsningar på antalet EDIH-kandidater som listan kan bestå av, men endast 4 till 8 svenska EDIH kommer att få finansiering från EU-programmet enligt det som EU-kommissionen angivit med hänsyn till preliminär budget.

Underlag för intresseanmälan – steg 1

I det första steget, som avser en enklare intresseanmälan, efterfrågar vi nedanstående information.

- Vilka aktörer ingår idag i den miljö som avses utvecklas till en EDIH?
- Vilka typer av aktörer planerar man att komplettera miljön med för att bli en EDIH?

- Vilka är den nuvarande miljöns målgrupper?
- Hur är miljön organiserad idag?
- Vilken nationell/regional finansiering har verksamheten idag och bedöms ha framöver?
- Vilka tematiska områden har den nuvarande miljön spetskompetens inom?
- Vilka miljöer för test och validering finns kopplade till verksamheten?
- Vilken kompetens finns inom AI, HPC och cybersäkerhet?
- Vilka geografiska områden/regioner täcker miljön idag?

Frågorna besvaras genom att följa den mall som finns på webbsidan [LÄNK] för intresseanmälan.

Kriterier i den nationella utlysningen – steg 2

Kriterierna kommer att klargöras i detalj i den utlysningstext som blir tillgänglig i samband med att den nationella utlysningen öppnar. Men några grundläggande kriterier om den tänkta framtida hubben kan sammanfattas enligt nedan:

- Hubben bör ha relevans på nationell nivå
- Hubben bör verka inom ett svenskt styrkeområde som har potential att vara internationellt attraktivt
- Hubben bör ha en tydlig specialisering inom valt tematiskt området, liksom tillgång till spetskompetens och miljöer för test och validering att bygga vidare på.
- Nyttan och behovet av digitalisering ska vara stor i det tematiska område som hubben ska verka inom.
- Det tematiska området ska kunna attrahera många aktörer som kan erbjuda de tjänster som förväntas av en EDIH.
- För att medel från europeiska regionala utvecklingsfonden ska kunna användas som medfinansiering behöver hubben visa på en koppling till Smart specialisering.

Beskrivning av kriterier och utvärdering i kommande EU-utlysning

Preliminärt öppnas EU-utlysning för att ansöka om att bli en EDIH under fjärde kvartalet 2020. Från varje medlemsstat kommer då enbart sådana hubbar som finns med på respektive medlemsstats inskickade lista på kandidater, att få söka. Ansökningarna kommer att sedan hanteras och bedömas genom EU-kommissionen och inte medlemsstaterna.

För mer information om vad som förväntas av en EDIH, och en beskrivning av den kommande EU-utlysning och hur ansökningar kommer att utvärderas, läs EU-kommissionens underlag. Ett utkast på arbetsdokumentet daterat 2020-03-30 finns tillgängligt på denna [webbsida](#) i Vinnovas kalendarium där ett informationsmöte om EDIH även finns att se.

Kontaktperson

Kontaktpersoner för intresseanmälan:

Staffan Nyström, utlysningsansvarig

08-473 30 97, staffan.nystrom@vinnova.se

Johan Lindberg, Nationell kontaktperson EU:s forskningsprogram

08-454 64 53, johan.lindberg@vinnova.se

Maria Olsson, Vikarierande programassistent

08-473 31 18, maria.olsson@vinnova.se

Vinnovas IT-support:

Tekniska frågor om er ansökan i Intressentportalen

Tel: 08-473 32 99, helpdesk@vinnova.se